

Amel defteri üzerine

İzmir'den okuyucumuz: "Amel defteri ne demektir? Nasıl bir defterdir? Önemi nedir?"

İnsanın ömrü boyunca işlediği iyi-kötü amellerinin yazıldığı manevî defter demektir. Başka bir ifadeyle; yazıcı meleklerce tutulan insanın davranışlar kütüğü, ya da insanın yaşadığı bütün hayatın ayrıntılarıyla kaydedildiği ana defter veya insanın kendi davranışlarıyla yazılan ve mahşer günü için esas tutulan büyük defter.

Kur'ân'a göre, kendilerine Kirâmen Kâtibîn denilen şerefli melekler insanın her yaptığını bilip¹ kayda almaktadırlar. Bu melekler insanla birlikte bulunmakta, insanın sağında ve solunda oturmakta ve insanın söylediği her sözü zabta geçirmektedirler.²

İnsanın ömür boyu yaptıklarıyla yazılıp doldurulan amel defteri Mahşer gününde insana sağından, solundan veya arkasından verilebiliyor. Amel defteri sağından verilenlerin hesabı çok çabuk görülüyor; bunlar ailelerinin ve yakınlarının yanına sevinçle dönüyorlar.³ "Alın!" derler, "Okuyun kitabımı! Ben, gerçekten hesaba uğrayacağıma inanmıştım." Bu kimseler pek hoş bir hayata adım atıyorlar. Yüksek bir Cennetin içindedirler. Yanı başlarında Cennetin meyveleri salkım salkımdır. Kendilerine, "Geçmiş günlerde yaptıklarınıza mükâfat olarak yiyin ve için!" deniliyor.⁴

Kur'ân-ı Kerîm'e göre, bir kısım insanların da amel defterleri solundan veya arkasından verilecektir. Bu kimseler, dünyada âhireti unutup zevk ve eğlence içinde bulunanlar, dirilip Allah'a döneceklerine inanmayanlardır. Bunlar amel defterleri kendilerine arkalarından verilince, "Eyvah; mahvoldum!" diye bağırlar ve çılgın alevli bir Cehenneme girerler.⁵

Amel defteri solundan verilen kimseler de, "Keşke, kitabım bana verilmeseydi! Hesabımı öğrenmeseydim. Keşke ölüm her şeyi bitirmiş olsaydı! Malım bana fayda vermedi. Gücüm kuvvetim kaybolup gitti" derler. Bunlar Şanı büyük olan Allah'a inanmayan ve yoksulları doyurmayan kimselerdir. Orada bu kimselere: "Tutun, bağlayın onu! Sonra, Cehenneme atın! Sonra da, yetmiş arşın zincire vurun!" denir. Bu kimseler için artık ne bir candan dost vardır, ne de kanlı irinden başka bir içecek! Çünkü bunlar kâfirdirler ve bilerek günah işlemişlerdir.⁶

Tohumların ve çekirdeklerin baharın amel defterinin sayfaları hükmünde olduğunu ve içindeki programların ikinci baharda yeniden, daha parlak ve daha alımlı bir biçimde neşredildiğini vurgulayan Bediüzzaman Said Nursî, insanın hayatının

neticesi olan amel defterinin de insanın hizmetine ve ibadetine çok büyük sevap verilmek ve işledikleri günahların hesabı sorulmak üzere muhafaza edildiğini ve mahşer gününde neşredileceğini kaydeder.⁷

Bediüzzaman'a göre Cenâb-ı Hakkın Âdil, Hakîm⁸, Hafîz ve Rakîb⁹ isimleri insan için amel defteri tutulmasını ve yaptıklarının harfiyen yazılmasını gerekli ve hattâ zorunlu kılmaktadır. Nitekim koca baharın çiçekli meyveli bütün bitkilerinin amel defterleri eksiksizce tohumlarında yazılmakta ve ikinci bir baharda onlara göre eşsiz bir muhasebe içinde sayfa sayfa neşredilmektedir. Böylece kocaman diğer bir baharın, önceki baharı aratmayacak derecede yeryüzünü kaplaması Cenâb-ı Hakkın Hafîz isminin ne derece şiddetle tecelli halinde bulunduğunu göstermektedir.

Anlaşıyor ki, Cenâb-ı Hak, mülkünde cereyan eden her şeyin yazılmasına ve zabt edilmesine çok büyük önem veriyor. Öyle ki, en küçük bir olayı, en ufak bir hizmeti küçük görmüyor; yazıyor, yazdırıyor. Mülkünde gerçekleşen her şeyin sûretini, yaşanan her olayın bütün ayrıntılarını çok çeşitli araçlarla muhafaza ediyor.

Hafîz isminin bu yüksek tecellisi gösteriyor ki, insan için ehemmiyetli bir amel muhasebe defteri açılacak, mahiyetçe en büyük, en şanlı ve en şerefli olan insanın büyük olan amelleri, mühim olan fiilleri, mühim bir hesap ve mizana girecek. İnsanın amel sayfaları neşredilecek.

Âhiret işlerinde iş birliği yapmanın ve cemaatleşmenin, amel defterine daha fazla hayır ve sevap yazdıracağını beyan eden Bediüzzaman Said Nursî, bunu ticaret şirketlerinin katlamalı kazançlarıyla izah eder. Fakat bir fark vardır: Ticaret şirketlerinde kazanç ortak sayısına bölünür ve her birisine sermayesi oranında bir kazanç verilir. Âhiret işlerinde ise sevapların ve manevî kazançların tamamı uhuvvet ve kardeşlik bağlarıyla bağlanan ve hayır işlerinde yardımlaşan her bir mü'mine bölünmeden ve eksiksiz verilir.¹⁰

Bediüzzaman; eksiksiz yaşadığı her ânın kaydı tutulan insanın kabre girip rahatla yatmasının, uyandırılmamasının, yokluğa gidip kaçmasının, toprağa girip saklanmasının, küçük-büyük her amelinden suâl edilmemesinin, mahşere gitmemesinin ve mahkeme-i kübrâyı görmemesinin mümkün olmadığını bildiriyor.¹¹

Dipnotlar:

- 1- İnfitar Sûresi, 82/11-12
- 2- Kaf Sûresi, 50/17, 18
- 3- İnşikak Sûresi, 84/7,8, 9
- 4- Hâkka Sûresi, 69/19-24; İsrâ Sûresi, 17/71

- 5- İnşikak Sûresi, 84/ 10-15
- 6- Hâkka Sûresi, 69/25-37
- 7- Mektûbât, S. 222
- 8- Sözlür, S. 67
- 9- Sözlür, S. 75
- 10- Lem'alar, S. 164
- 11- Sözlür, S. 76, 77